

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2025 m. spalio mėn.

1. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl savivaldybei priklausančio turto nuomos trečiajam asmeniui, ketinčiam vykdyti savivaldybei įstatymų priskirtas funkcijas

Savivaldybei priklausančio turto nuomos procedūros yra griežtai formalizuotos ir reglamentuotos. Toks griežtas reglamentavimas, taikomas sudarant sandorius dėl savivaldybės turto, nėra savitikslis. Įstatymų leidėjas, nustatydamas konkrečią valstybei ar savivaldybei priklausančio turto naudojimo, valdymo, disponavimo juo tvarką, siekia užtikrinti, kad šis turtas būtų naudojamas protingai ir efektyviai, sukuriant kuo didesnę vertę visuomenei.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 2 punkte *expressis verbis* įtvirtinta esminė sąlyga savivaldybės turto nuomai – sprendimo dėl nuomos priėmimo metu šis turtas neturi būti naudojamas savivaldybės funkcijoms įgyvendinti.

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAPT) pažymėjo, kad minėto įstatymo nuostatų aiškinimas nesuteikia pagrindo spręsti, jog savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas gali būti išnuomotas tretiesiems asmenims vien dėl to, kad šie ketina vykdyti savivaldybei įstatymų priskirtas funkcijas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-326-854/2025](#), 54–55 punktai, 58 punktas

2. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant tarpinius procesinius klausimus

Bylinėjimosi išlaidų paskirstymo šalims klausimas turi būti išspręstas teismo, priimančio sprendimą dėl ginčo esmės, nustatius laimėjusią ginčo šalį pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 93 straipsnio 1 dalį arba už pradėtą procesą atsakingą asmenį pagal CPK 94 straipsnio 1 dalį, bet ne pagal tarpinio procesinio prašymo išnagrinėjimo rezultatą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-861-934/2025](#), 31 punktas

Dėl teismo nutarties, kuria išduotas Europos vykdomasis raštas, skundžiamumo

Teismo nutartis, kuria išduotas Europos vykdomasis raštas, negali būti skundžiama atskiruoju skundu ir peržiūrima apeliacinės instancijos teisme, ji nėra apskundimo atskiruoju skundu objektas. Pagal galiojantį teisinį reglamentavimą ieškovas gali kreiptis į Europos vykdomąjį raštą išdavusį pirmosios instancijos teismą su prašymu ištaisyti ir (ar) panaikinti Europos vykdomojo rašto pažymėjimą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-787-464/2025](#), 18 punktas

3. UŽSIENIO TEISMŲ SPRENDIMŲ PRIPAŽINIMAS IR LEIDIMAS VYKDYTI

Dėl Rusijos Federacijos, kuriai taikomos sankcijos, teismo priimto sprendimo nepripažinimo

Aptariamoje byloje LApT, sprenddamas klausimą dėl Rusijos, kuriai taikomos sankcijos, teismo priimto sprendimo pripažinimo, nustatė, kad buvo sprendžiamas tarp bylos šalių kilęs privatus civilinis teisinis ginčas dėl skolos pagal sutartį priteisimo, o pareiškėjas ir naudos gavėjai yra Rusijos Federacijos mokesčių mokėtojai, todėl, išieškojus skolą, naudos gaus ir ši valstybė.

LApT vertinimu, šalies agresorės teismo priimto sprendimo, kuriuo iš Lietuvos Respublikos juridinio asmens priteistos lėšos Rusijos Federacijos juridiniam asmeniui, kurio galutiniai naudos gavėjai – Rusijos Federacijos mokesčių mokėtojai, pripažinimas ir vykdymas prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintai viešajai tvarkai, pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažįstamiems tarptautiniu mastu.

Taigi, nėra pagrindo civilinėse ir komercinėse bylose, kurios net nėra susijusios su viešojo intereso gynimu (pvz., dėl išlaikymo nepilnamečiams vaikams

priteisimo, vaikų gyvenamosios vietos ir bendravimo tvarkos nustatymo ir pan.), bendradarbiauti su valstybe, kuriai dėl nepateisinamos karinės agresijos prieš Ukrainą ir šiurkščių tarptautinės teisės pažeidimų tarptautiniu mastu taikomos ribojamosios priemonės (sankcijos), o galiojusi dvišalė sutartis denonsuota.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2T-61-516/2025](#), 27 punktas

4. CIVILINIS TURTO KONFISKAVIMAS

Dėl neteisėtais būdais įgyto turto (lėšų) masės apskaičiavimo

Atsakovas, nuteistas už neteisėtą disponavimą akcizais apmokestinamomis prekėmis, neįrodė, kad turėjo teisėtų pajamų, kuriomis būtų galėjęs įsigyti kontrabandines cigaretes ir sumokėti jam teismų paskirtas baudas.

LApT vertinimu, tokios išlaidos, patirtos įsigyjant kontrabandines cigaretes ir sumokant teismų paskirtas baudas, vertintinos kaip iš neteisėtų šaltinių gauto turto panaudojimas, todėl įtraukiamos į neteisėtais būdais įgyto turto masę, nustatant skirtumą tarp teisėtai gautų pajamų ir neteisėtai įgyto turto vertės.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 9 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. [e2A-332-912/2025](#), 18 punktas

Dėl dvigubo baudimo draudimo ir civilinio turto konfiskavimo

Baudžiamoji atsakomybė ir savarankiškas specialiaame įstatyme reglamentuotas daiktinės teisės ieškinys (ieškinys *in rem*) nekonkuruoja vienas su kitu. Dėl to aplinkybės, kad asmuo yra nuteistas, konfiskuotos akcizais apmokestinamos prekės, kuriomis jis neteisėtai disponavo, nusikalstamos veikos padarymo priemonės (transporto priemonės), skirtos baudžiamojo pobūdžio sankcijos (aptariamam atveju – bauda), savaime nereiškia, kad negali būti taikomas Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymas.

Civilinio turto konfiskavimo procese nesprendžiami asmens kaltės ar jo nubaudimo už nusikalstamą veiką klausimai. Nurodytas institutas yra priemonė turto (pajamų) naudojimui kontroliuoti, konfiskuojant nusikalstamu būdu įgytą turtą, pajamas ir iš jų gautą naudą. Tai nelaikytina dvigubu baudimu, nes civilinis turto konfiskavimas iš esmės nėra baudimas – tai turtinis padarinys, asmens turtinės padėties grąžinimas į pradinę iki turto (pajamų) įsigijimo neteisėtu būdu buvusią padėtį (*status quo* atkūrimas), kai asmuo negali pagrįsti išlaidoms panaudotų lėšų kilmės, o nustatyta, jog tokio turto (lėšų) kilmė, tikėtina, yra neteisėta.

Taigi, civiliniam turto konfiskavimui taikyti nėra reikšminga, ar negalimos pagrįsti lėšos išleistos įgyjant prekes (taip pat ir negalinčias būti apyvartoje, todėl kitame procese konfiskuotas), ar vykdant prievoles (sumokant baudas). Svarbu, kad būtų įrodyta, jog įstatyme apibrėžtus kriterijus atitinkantis subjektas turėjo lėšų, kurių negali pagrįsti.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 9 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. [e2A-332-912/2025](#), 30 punktas

5. VYKDYMO PROCESAS

Dėl turto realizavimo veiksmų sustabdymo, kai turtui prokuroro nutarimu pritaikytas laikinas nuosavybės teisės apribojimas

LApT pažymėjo, kad laikinas nuosavybės teisės apribojimas, siekiant užtikrinti galimą civilinį ieškinį bei galimą turto konfiskavimą ar išplėstinį turto konfiskavimą, kuris buvo nustatytas Europos deleguotojo prokuroro nutarimu, yra Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka taikoma procesinė prievartos priemonė, todėl CPK 626 straipsnio 2 dalies 1 punkto norma turi būti aiškinama baudžiamojo proceso kontekste, atsižvelgiant į šios procesinės prievartos priemonės taikymu siekiamus tikslus.

CPK 626 straipsnio 3 dalies normos tikslas yra išvengti civilinio išieškojimo bylos sustabdymo, kai

atsiranda kiti kreditoriai su to paties ar žemesnio eiliškumo (prioriteto) reikalavimais. Tokiu atveju antstolis tęsia išieškojimą ir vėliau paskirsto lėšas pagal CPK 754 straipsnyje nustatytą eiliškumą. Tačiau turto konfiskavimas nėra kreditoriaus reikalavimas civilinio proceso (vykdymo proceso) prasme. Turto konfiskavimas savo esme laikytinas valstybės poveikio priemone, skirta nusikalstamu būdu įgytam ar su nusikaltimu susijusiam turtui paimiti. Tai nėra piniginis reikalavimas, kuris būtų tenkinamas civilinėje eiliškumo sistemoje, lygiai kaip ir kitų kreditorių turimi reikalavimai. Todėl turto išieškojimą pagal hipotekos reikalavimą vykdęs antstolis negali CPK 626 straipsnio 3 dalies normos pagrindu tęsti turto realizavimo ir atlikti išieškotų lėšų išmokėjimo, nes valstybė šiuo atveju nelaikoma nei žemesnės, nei aukštesnės eilės kreditore. Taigi, CPK 626 straipsnio 3 dalis nėra laikytina specialiaja norma CPK 626 straipsnio 2 dalies 1 punkto ar 775 straipsnio 1 dalies atžvilgiu.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-354-467/2025](#), 33, 35 punktai

6. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl restruktūrizavimo plano tvirtinimo nepritarus visoms kreditorių grupėms

LApT, pasisakydamas dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ)

111¹ straipsnio 2 dalies 2 punkto b papunkčio taikymo ir aiškinimo, pažymėjo, kad JANĮ buvo papildytas 111¹ straipsniu įgyvendinant 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla bei priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (toliau – Direktyva). Todėl JANĮ 111¹ straipsnio taikymas ir aiškinimas yra neatsiejamas nuo Direktyvoje įtvirtinto teisinio reglamentavimo, jo turinio ir tikslų.

Į JANĮ 111¹ straipsnį perkeltas Direktyvos 11 straipsnyje įtvirtintas kreditorių grupių „suspaudimo“ mechanizmas, kuriuo valstybės narės įpareigos suteikti galimybę teismui patvirtinti restruktūrizavimo planą net ir nesant visų kreditorių grupių pritarimo. Šis mechanizmas leidžia restruktūrizavimo planą padaryti privalomą ir toms kreditorių grupėms, kurios balsavo prieš jį, taip užkertant kelią piktnaudžiauti veto teise, kai kreditoriai siekia išgauti sau naudos kitų sąskaita.

Prieš restruktūrizavimo planą gali balsuoti ir užtikrintų kreditorių grupė, kurios ekonominė padėtis restruktūrizavimo ir bankroto proceso atveju iš esmės nesikeistų, tačiau tokie kreditoriai gali siekti greitesnio turto realizavimo ir savo finansinio reikalavimo patenkinimo, jie nėra suinteresuoti laukti

restruktūrizavimo procedūrų vykdymo, kuris taip pat gali būti rizikingas. Tačiau kreditorių grupių „suspaudimo“ mechanizmas turi užtikrinti gyvybingos įmonės išsaugojimą ir kartu restruktūrizavimo proceso veiksmingumą su sąlyga, kad restruktūrizavimo planas nėra nesąžiningas.

JANĮ 111¹ straipsnio 2 dalies 2 punkto b papunktyje, kuris turėtų atitikti Direktyvos 11 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktį, teisinis reglamentavimas yra itin susiaurintas numatant būtinąją sąlygą, kad planas gali būti tvirtinamas tik tuomet, kai jam pritarė kreditorių grupė, jeigu jokie jos kreditorių reikalavimai nebūtų patenkinami bankroto atveju. LApT vertinimu, iš lingvistinės Direktyvos 11 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunkčio formuluotės matyti, kad restruktūrizavimo planui iš esmės turėtų pritariti bent viena balsuojanti paveiktų kreditorių grupė. Minėta Direktyvos norma turėtų būti suprantama ir aiškinama taip, kad restruktūrizavimo planas turėtų būti patvirtintas, kai jam pritaria bent viena ekonominį interesą turinti kreditorių grupė. Bet kuriuo atveju, jeigu pagal nacionalinį teisinį reglamentavimą sudaromos tik dvi kreditorių grupės, turėtų būti gautas bent vienos kreditorių grupės pritarimas.

LApT padarė išvadą, kad restruktūrizavimo planas pagal JANĮ 111¹ straipsnį gali būti teikiamas tvirtinti tuomet, kai gautas bent vienos kreditorių

grupės pritarimas, nepriklausomai nuo ekonominio nepritariančios kreditorių grupės intereso, kadangi pagal JANĮ sudaromos tik dvi kreditorių grupės.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-942-407/2025](#), 22–24, 26 punktai

7. PACIENTŲ TEISĖS IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMAS

Dėl įpėdinio teisės reikšti ieškinį dėl neturtinės žalos atlyginimo teisme, kai Komisijai nepriėmus sprendimo miršta pareiškėjas

Pareiškėjas, kreipdamasis į Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisiją (toliau – Komisija), įgyvendino savo teisę reikšti reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, šį reikalavimą apibrėžė konkrečia suma. Pareiškėjas mirė nebaigus nagrinėti jo prašymo Komisijoje, negavęs Komisijos sprendimo ir objektyviai nespėjęs įgyvendinti savo teisės, nustatytos Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – PTŽSAĮ) 25 straipsnyje. Šią teisę įgyvendinti ir procesą teisme PTŽSAĮ 25 straipsnio pagrindu pradėti siekė pareiškėjo įpėdinė, nesutikdama su Komisijos priteistu neturtinės žalos atlyginimu ir palaikydama pareiškėjo suformuluotą reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo.

Byloje kilo klausimas, ar pareiškėjo įpėdinė gali perimti pareiškėjo teisę kreiptis į teismą dėl paciento sveikatai padarytos žalos atlyginimo klausimo nagrinėjimo iš esmės PTŽSAĮ 25 straipsnio pagrindu.

LApT konstatavo, kad žalos atlyginimo už pacientams padarytą žalą nagrinėjimo procesas yra vientisas, prasidedantis privaloma ikiteismine stadija, šį klausimą nagrinėjant Komisijoje, ir galintis tęstis teisme, jei asmenys nesutinka su Komisijos priimtu sprendimu. Aptariamoms bylos aplinkybės nesudarė pagrindo daryti išvados, jog įpėdinės, po pareiškėjo mirties perėmusios jo reikalavimo pagal pareiškimą Komisijai teises, ieškinys, reiškiamas PTŽSAĮ 25 straipsnio pagrindu, negali būti priimtas.

Pareiškėjo, kuris kreipėsi į Komisiją, reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo buvo suformuluotas ir apibrėžtas konkrečia prašoma priteisti neturtinės žalos atlyginimo suma bei pagrįstas pareiškime nurodytomis aplinkybėmis. Taigi, pareiškėjas teisės aktų nustatyta privaloma tvarka įgyvendino teisę reikalauti neturtinės žalos atlyginimo, o jo Komisijai reikštas reikalavimas įgijo turtinę išraišką. Tokios reikalavimo teisės gali būti perimamos po pareiškėjo mirties ir, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas reikalavimą dėl žalos atlyginimo pareiškė privaloma teisės aktų nustatyta tvarka, tokių teisių perėmimo (paveldėjimo) klausimas negali būti sprendžiamas skirtingai, priklausomai nuo pareiškėjo

mirties momento. Dėl to pripažinimas, kad reikalavimo teisės gali būti perimamos tik tokiu atveju, jei pareiškėjas iki mirties sulaukė Komisijos sprendimo ir, nesutikdamas su juo, padavė ieškinį teismui dėl paciento sveikatai padarytos žalos atlyginimo klausimo nagrinėjimo iš esmės PTŽSAĮ 25 straipsnio pagrindu, neatitiktų pacientų sveikatai padarytos žalos atlyginimo mechanizmo ir teisinio reglamentavimo esmės bei tikslų, asmenų lygiateisiškumo, protingumo bei sąžiningumo principų.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. spalio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-813-1097/2025](#), 20, 25–26 punktai

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, parengtos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama Artūro Jendovickio nuotrauka.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2025 m.